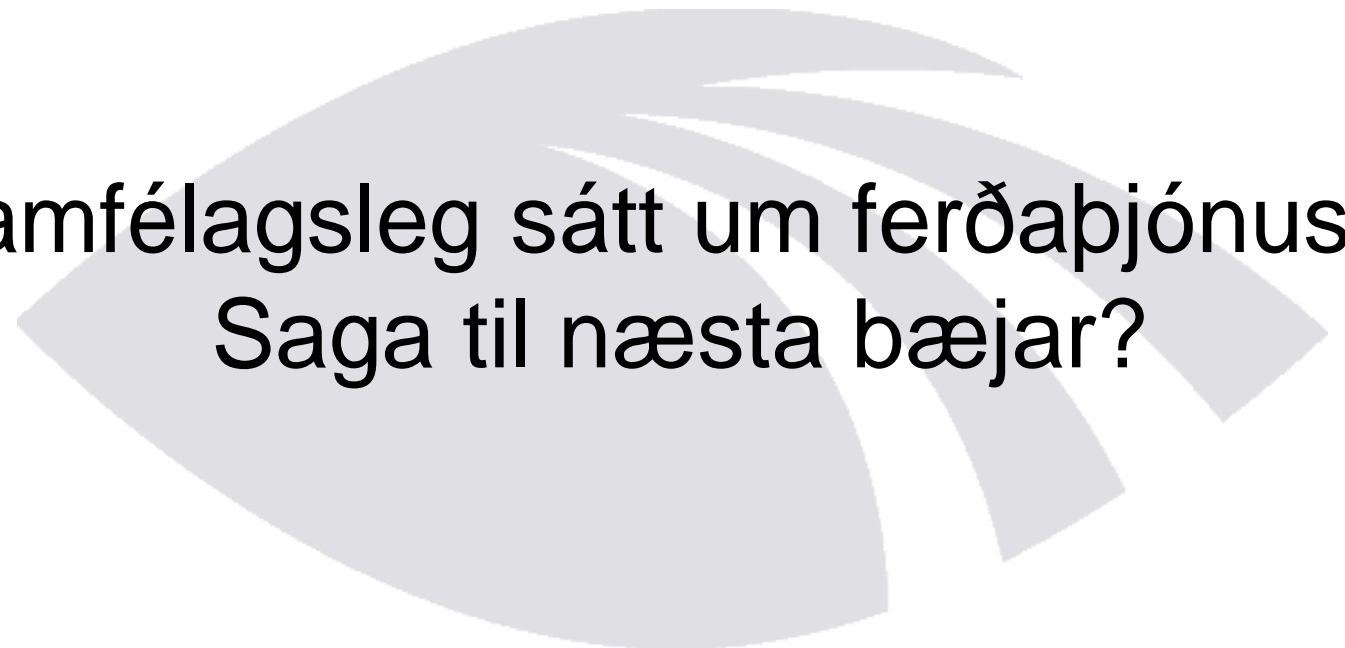

FERÐAMÁLAFING
HARPA 30. NÓVEMBER 2016

Samfélagsleg sátt um ferðapjónustu: Saga til næsta bæjar?

Guðrún Þóra Gunnarsdóttir,

forstöðumaður

Rannsóknarmiðstöðvar ferðamála

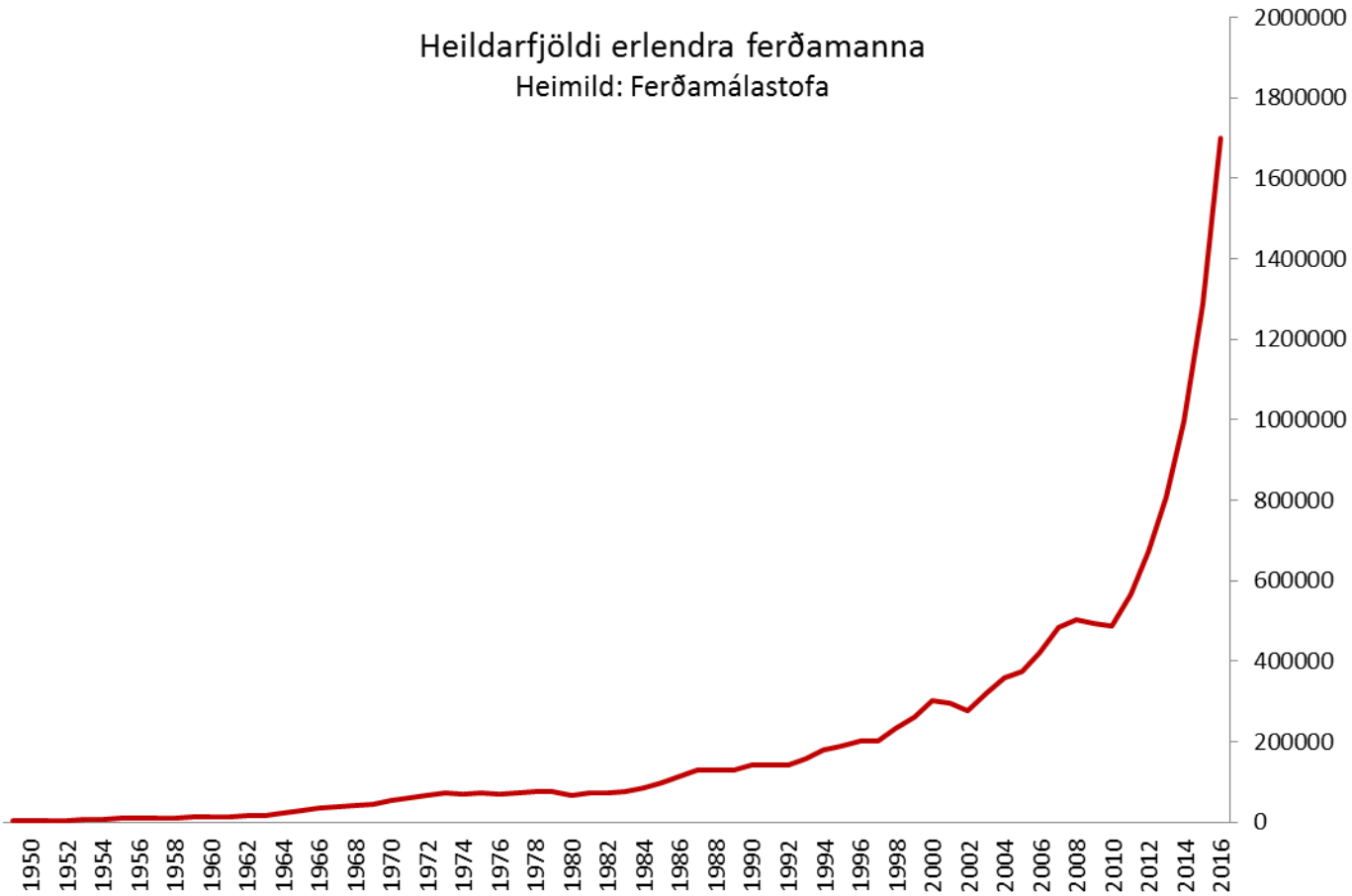
www.rmfi.is

Hin margumtalaða mynd

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Heildarfjöldi erlendra ferðamanna
Heimild: Ferðamálastofa

Margræð tengsl...

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Ferðapjónusta byggir á samskiptum gesta og gestgjafa og þau samskipti fela í sér ákveðið umbreytingarferli
- Samband heimamanna við gesti og ferðapjónustuna er aldrei einfalt
 - Hvað gerist þegar staður umbreytist í áfangastað fyrir ferðamenn?
 - Hvernig skynja, skilja og upplifa þeir sem búa á viðkomandi stað þessa breytingu?

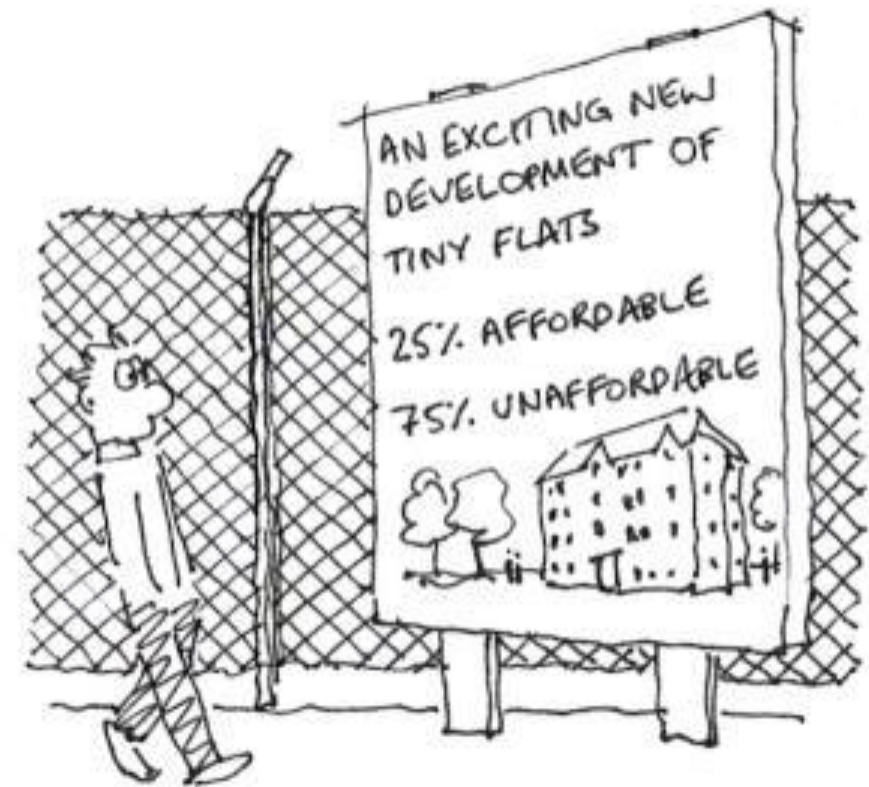
Farsæl sambúð ferðapjónustu og samfélags

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Þættir sem hafa áhrif

- Lífsgæði
- Þátttaka
- Aðgengi
- Aðstaða

Efling samfélaga

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Sjálfbærni ferðapjónustu til lengri tíma byggir á ríkri meðvitund um það með hvaða hætti ferðapjónusta getur eflt og styrkt byggð og samfélag.

Vegvísir

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

*„...sérstaklega verði hugað að því
að tryggja áfram jákvæð viðhorf
heimamanna til
atvinnugreinarinnar, meðal annars
með virku samráði.“*

Fyrri rannsóknir

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

FERÐA
MÁLA
STOFA
ICELANDIC
TOURIST
BOARD

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Félagsleg áhrif ferðamennsku og ferðaþjónustu

Guðrún Helgadóttir, Anna Vilborg Einarsdóttir, Jóhanna María Elena Matthíasdóttir,
Guðrún Þóra Gunnarsdóttir, Georgette Leah Burns

Viðhorf Íslendinga til ferðafólks og ferðaþjónustu

Greining könnunar meðal Íslendinga í október 2014

- Unnið fyrir Ferðamálastofu -

Edward H. Huijbens

Eyrún Jenný Bjarnadóttir

Hella, Rvk, Ísafjörður og Húsavík: helstu niðurstöður

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Opinbert rými er fullt af ferðafólki og víða truflar umferð ferðafólks daglegt líf íbúa
- Hönnun og skipulag auðveldar ekki samnýtingu íbúa og ferðafólks á opinbera rýminu
- Viðmælendum liggur gott orð til ferðafólks
- Viðmælendur eru meðvitaðir um jákvæð efnahagsleg áhrif ferðamennsku í hagkerfinu
- Viðmælendur eru minna jákvæðir í garð atvinnugreinarinnar sjálfrar, sem og gagnvart skipulagi og stjórnun ferðamála
- Meðal viðmælenda gætir efasemda um sjálfbærni ferðaþjónustunnar, þeir óttast að hér sé enn ein íslenska bólan

- Heimild: Guðrún Helgadóttir ofl. (2016)

Rannsókn RMF og RHA 2016

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

580 Siglufjörður 660 Mývatnssveit 780 Höfn í Hornafirði

Íbúar 18-70 ára	809	308	1114
Úrtak	456	231	435
Svör	262	127	245
Svarhlutfall	57%	55%	56%

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Niðurstöður

Heimild:
Eyrún Jenný Bjarnadóttir og
Arnar Þór Jóhannesson.
Óbirt skýrsla

Hvað finnst þér um fjölda ferðamanna á sumrin?

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Þeir eru allt of margir (5)	Þeir eru heldur margir (4)	Þeir eru hæfilega margir (3)	Þeir eru heldur fáir (2)	Þeir eru allt of fáir (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	19%	26%	50%	5%	0%	630	3,59
Siglufjörður	5%	15%	72%	8%	0%	264	3,17
Mývatnssveit	39%	38%	21%	2%	0%	127	4,15
Höfn	23%	32%	40%	4%	0%	239	3,74
Landskönnun 2014	8%	21%	65%	5%	1%	1125	3,30

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Það er ekkert ónæði af þessu fólki eða þannig... Mér finnst voða vinalegt að sjá allt þetta fólk (S).*
- *Ég hef náttúrulega ekkert mikil samskipti. Þetta snýst aðallega um það að þau spyrji eitthvað. Þau eru oft að vesenast með mat og spyrja, þá svarar maður (M).*
- *Þetta er kurteist og almennilegt fólk og hefur ekki troðið mér um tær að neinu leyti en þetta er aðallega að gefa þeim einhverjar upplýsingar. Lágmarksupplýsingar (H).*

Ferðamenn efla hagkerfið í minni heimabyggð

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal**
Alls	50%	43%	3%	3%	1%	618	4,39
Siglufjörður	49%	47%	2%	2%	0%	256	4,42
Mývatnssveit	45%	41%	4%	7%	3%	123	4,16
Höfn	55%	40%	2%	3%	0%	239	4,46
Landskönnun 2014	53%	43%	2%	2%	0%	1130	4,47

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Það er alveg klárt mál að þessi geiri skiptir alveg gríðarlega miklu máli fyrir samfélagið (S).*
- *Á allan hátt, atvinnulega bara. Það bara skapar alveg ofboðslega mikla vinnu fyrir fólk hér og tekjur. Og náttúrulega breytir því að þetta svæði hefur upp á meira að bjóða í atvinnuháttum sko (H).*
- *Nei það er rosalega lítið að sitja eftir hérna. ...ég meina, það hefur ekki verið gert við fasteignir sveitarfélagsins hérna í 15-20 ár. Þjónustan er bara niður á við (M).*

Ferðapjónustan hefur haft jákvæð áhrif á búsetuskilyrði hér á svæðinu

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal**
Alls	31%	38%	10%	13%	9%	619	3,68
Siglufjörður	42%	44%	8%	5%	1%	257	4,21
Mývatnssveit	30%	44%	10%	10%	6%	125	3,83
Höfn	19%	27%	12%	23%	20%	237	3,02

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

Vegna aukinna umsvifa í ferðapjónustu er skortur á íbúðarhúsnæði á svæðinu

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	55%	27%	5%	10%	3%	621	4,20
Siglufjörður	24%	36%	9%	24%	7%	254	3,45
Mývatnssveit	73%	24%	2%	2%	0%	126	4,68
Höfn	78%	19%	2%	1%	0%	241	4,74

* = $p < 0,05$; $\geq 0,01$; ** = $p < 0,01$; $\geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- Það er flest jákvætt við þetta nema bara að það eru ruðningsáhrifin sem þeir hafa hérna á íbúðagistingu... bæði verð íbúða hér um slóðir og húsnæðis fyrir almenning og leigu. Bæði til að kaupa og leigja (H)
- Það hefur verið töluverð aukning [á heimagistingu] en mér líst ekki eins vel á þetta þegar það dreifist inn í grónar íbúagötur. Það er dálítið... það er ónæði og svo bara raskar þetta samfélagsmynstrinu að það skuli bara vera gestir í sumum húsunum en ekki fjölskyldur og krakkar. Bara kallar og kellingar (H).
- Líka bara í sambandi við bjartsýni ef maður spáir bara í það hvað það er miklu skemmtilegra að búa hérna núna heldur en þegar þetta var bara allt á niðurleið. Hvað fólk er miklu bjartsýnna og ánægðara (S).

Ferðamenn takmarka aðgengi annarra að þjónustu

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	12%	25%	8%	34%	21%	628	2,74
Siglufjörður	2%	11%	8%	46%	33%	261	2,04
Mývatnssveit	28%	32%	10%	24%	6%	126	3,51
Höfn	15%	36%	7%	26%	15%	241	3,09
Landskönnun 2014	5%	17%	6%	52%	20%	1095	2,35

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

- *Ef Hornfirðingur ætlar að borða eitthvað á kvöldin, þá fer hann í búðina klukkan 11 á daginn bara til að tryggja sér það sem hann ætlar að borða. Því það er bara búð klukkan fimm (H).*
- *Þannig að maður hefur kannski breytt þessu skipulagi að maður fer bara á kvöldin og græjar sig upp fyrir morguninn og þess háttar því að túristinn, hann er vaknaður klukkan sex á morgnana og kominn á stjá sko (H).*
- *Ég fer helst ekki í búðina á sumrin því þó þú ætlir að kaupa þér einn lítra af mjólk þá tekur það þig hálf tíma lágmark (M).*

- *Á sumrin eru það bara þeir allra hörðustu sem nenna að fara í jarðböðin, ég fór þangað einu sinni í sumar og það var alveg nóg (M).*
- *Ég sé ekki að fjöldi ferðamanna sé neitt vandamál hérna (S).*
- *Ég tek þessu frekar fagnandi og fer þá frekar í bæinn. Þú veist, að fara út í bakarí eða á kaffihús, maður er bara miklu meira á ferðinni. Þú ert ekkert að hanga eitthvað meira heima hjá þér eða eitthvað þannig, finnst mér. Líka með tilkomu aukinna ferðamanna þá er kaffihúsið og bakaríið náttúrulega orðið stærra og það er kannski komin meiri kaffihúsamenning heldur en var (S).*

Hvað finnst þér um uppbyggingu ferðapjónustu í þinni heimabyggð miðað við fjölgun ferðamanna?

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Hún er allt of hröð	Hún er heldur hröð	Uppbygging er í takt við fjölgun ferðamanna	Hún er heldur hæg	Hún er allt of hæg	Fjöldi svara
Alls	3%	9%	49%	28%	12%	616
Siglufjörður	0%	5%	80%	15%	0%	258
Mývatnssveit	7%	10%	21%	34%	29%	122
Höfn	4%	12%	30%	39%	15%	236
<i>Landskönnun 2014</i>	4%	10%	24%	33%	30%	1036

Almannaþjónusta í sveitarfélaginu ræður vel við núverandi fjölda ferðamanna

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála	Frekar sammála	Hvorki sammála né ósammála	Frekar ósammála	Mjög ósammála	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	11%	28%	8%	32%	21%	575	2,77
Siglufjörður	19%	36%	9%	26%	11%	242	3,26
Mývatnssveit	3%	15%	5%	43%	35%	120	2,08
Höfn	8%	27%	9%	32%	24%	213	2,62

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

Mín heimabyggð getur ekki tekið við fleiri ferðamönnum miðað við núverandi aðstæður

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála	Frekar sammála	Hvorki sammála né ósammála	Frekar ósammála	Mjög ósammála	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	19%	22%	7%	33%	20%	604	2,87
Siglufjörður	4%	9%	6%	43%	38%	254	1,96
Mývatnssveit	46%	24%	9%	17%	4%	127	3,93
Höfn	21%	35%	6%	30%	9%	223	3,30

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

Ég er stolt(ur) af því að ferðamenn vilji koma og heimsækja mína heimabyggð

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

	Mjög sammála (5)	Frekar sammála (4)	Hvorki sammála né ósammála (3)	Frekar ósammála (2)	Mjög ósammála (1)	Fjöldi svara	Meðaltal***
Alls	67%	28%	3%	2%	1%	634	4,59
Siglufjörður	82%	17%	0%	1%	0%	265	4,80
Mývatnssveit	53%	35%	6%	5%	1%	127	4,35
Höfn	57%	37%	3%	1%	1%	242	4,48

* = $p < 0,05 \geq 0,01$; ** = $p < 0,01 \geq 0,001$; *** = $p < 0,001$

Niðurstöður – öll svæðin

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Jákvæðni í garð ferðamanna
- Ferðapjónustan og ferðamenn glæða samfélögin lífi og hafa alla jafna haft jákvæð áhrif á lífsgæði íbúa
- Ferðapjónusta mikilvæg fyrir hagkerfið
- Almenningssalerni, vegakerfi og bílastæði fá ekki háa einkunn

Niðurstöður

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Hvert svæði er einstakt og staðbundnir þættir virðast ráða mestu varðandi ánægju íbúa.
- **Mývatnssveit = Viðvörunarljósinn loga**
 - Of margir ferðamenn, fjárhagslegur ávinningur sveitarfélagsins lítill, innviðir sprungnir sem og almannaþjónusta
 - Undirstöðuatvinnugrein, jákvæð áhrif á búsetuskilyrði
- **Höfn = Heimamönnum úthýst**
 - Miklar áhyggjur af húsnæðismálum. Truflun á daglegu lífi.
 - Mikilvæg atvinnugrein, hefur aukið fjölbreytni
- **Siglufjörður = Samfélagsleg sátt**
 - Ánægja með þá uppbyggingu sem þar hefur átt sér stað. Mikil breyting á bæjarbragnum. Skemmtilegri staður til þess að búa á en áður. Íbúarnir taka þátt.

Og hvað?

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

- Samfélag er meira en bara leiktjöld fyrir ferðapjónustu
- Uppbygging í ferðapjónustu á að endurspeгла þarfir og óskir íbúa en ekki fara þvert á þær
- Þátttaka og aðkoma almennings að uppbyggingu í ferðapjónustu er ekkert einfalt mál
- Átakafletir milli einstaklingshyggju og íbúalýðræðis

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Takk fyrir áheyrnina!